

**Nota explicativă
la situațiile financiare individuale pentru
anul 2023
ale Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”**

I. Prezentarea generală a întreprinderii

Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a fost fondată prin Ordinul Ministerului Transporturilor și Comunicațiilor al Republicii Moldova Nr.16 din 07.02.2002, înregistrată la Camera Înregistrării de Stat a Ministerului Dezvoltării Informaționale la data de 15.04.2002 cu Nr.1003600023559 (certificat Seria MD0016066), cu sediul: Chișinău, str. Bucuriei 12A, MD-2004. Capitalul statutar constituie 17 082 651,90 lei, cota statului 100%.

La data de 26 septembrie 2018, de către Agenția Proprietății Publice din subordinea Guvernului, în cadrul procesului de reorganizare a întreprinderilor de stat, a fost emis Ordinul nr. 103/A, cu privire la „Operarea modificărilor în statutul Î.S. „Administrației de Stat a Drumurilor”, conform căruia fondatorul întreprinderii devine Agenția Proprietății Publice.

Denumirea fondatorului	Capitalul social (lei)	Cota parte (%)
Agenția Proprietății Publice	17 082 652	100

Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” este persoană juridică, care își exercită funcțiile pe principiile de gestiune economică și autonomie financiară. Conform statutului Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” este fondată în vederea gestionării, întreținerii, reparației, modernizării, dezvoltării drumurilor publice și exercită următoarele funcții:

- deține titlul de beneficiar în construcție, reconstrucție, reparație și întreținere a drumurilor și obiectelor gospodăriei drumurilor, distribuie mijloacele alocate în aceste scopuri din bugetul de stat și fondul rutier;

- asigură utilizarea eficientă și transparentă a resurselor financiare și materiale, alocate pentru dezvoltarea și întreținerea gospodăriei rutiere.

Drumurile publice (naționale și locale) din Republica Moldova, începând cu aprilie 2002 până la 01.01.2017, au fost gestionate de Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”. Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.1468/2016 cu privire la aprobarea listelor drumurilor publice naționale și locale, în anul 2017, drumurilor publice locale au fost transmise în administrarea organelor publice locale de nivelul II, astfel, Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” gestionează doar drumurile publice naționale.

În gestionarea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” se află 5963,2 km de drumuri naționale, inclusiv: 631,1 km de drumuri expres, 2 005 km de drumuri republicane și 3 327,1 km de drumuri regionale.

Principalele surse de finanțare a activităților desfășurate de întreprindere sunt alocațiile primite din Bugetul de Stat, incl. din Fondul Rutier și mijloacele primite în cadrul acordurilor internaționale.

Patrimoniul întreprinderii se formează din următoarele surse:

- Alocații din Fondul Rutier destinat gestionării proprietății publice;
- Încasări din activitatea regulamentară (beneficiul obținut din desfacerea producției, executarea lucrărilor și prestarea serviciilor, precum și din alte tipuri de activitate economică);
- Depuneri materiale ale fondatorului;
- Investiții capitale și dotații din buget;
- Credite bancare și alte credite;
- Alte surse licite.

Formele principale ale activității Întreprinderii sunt:

1. Exploatarea autostrăzilor;
2. Construcții de autostrăzi, drumuri, aerodromuri și construcții destinate sportului;
3. Activitatea de consultare pentru afaceri și management;
4. Activitatea de testări și analize tehnice;
5. Comerțul cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși, precum și al produselor derivate;
6. Activități de arhitectură, inginerie și activități tehnice.

Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” dispune de un laborator de încercări a materialelor specializate:

- Agregate;
- Lianți bituminoși;
- Beton întărit;
- Mixturi asfaltice.

II. Consiliul de administrație și efectivul de salariați

1. Informația privind exercitarea funcțiilor de către membrii Consiliului de administrație pentru anul 2023 este prezentată în tabelul ce urmează. Consiliul se desemnează de către Fondator pe un termen de 2 ani. Componența numerică se stabilește de Fondator, în număr de 5 persoane. Pe parcursul anului de gestiune, au avut loc 12 ședințe ale Consiliului.

Nr. d/o	Numele, prenumele membrilor consiliului	Funcția deținută în cadrul consiliului	Data expirării împuternicirilor acordate	Numărul de ședințe la care a participat	Numărul de ședințe de la care a lipsit nemotivat	Suma venitului îndreptat spre achitare în anul de gestiune (lei)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Bobu Valerian	Președintele consiliului	27.07.2025	6	-	21 142,9
2.	Cojuhari Viorica	Președintele consiliului	24.07.2023	6	-	26 857,1
3.	Eremia Ion	Membrul consiliului	02.03.2025	10	-	39 818,2
4.	Rogovei Radu	Membrul consiliului	09.02.2025	12	-	48 000,0
5.	Dabija Lilia	Membrul consiliului	02.03.2023	2	-	8 181,8
6.	Arachelov Vladimir	Membrul consiliului	09.02.2025	12	-	48 000,0
7.	Moraru Liliana	Membrul consiliului	09.02.2025	12	-	48 000,0

Informația cu privire la retribuirea muncii organului executiv al Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, în anul 2023, este prezentată în următorul tabel:

Nr. d/o	Nume, prenume, funcția	Salariul calculat, lei	Indemnizații/ sporuri/ premii/alte suplimente, lei	Total calculat, lei
1	2	3	4	5=3+4
1	Bejan Sergiu, director general interimar	389 353,0	146 247,0	535 600,0

Suma totală a fondului de salarizare pentru anul 2023 pe Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” constituie 89 593,9 mii lei.

Numărul angajaților, exclusiv cumularzii externi, la data de 31.12.2023 este de 192 persoane. Structura în funcție de vârstă:

Nr. d/o	Categorie de vârstă	Nr. persoane	Ponderea în totalul personalului
1	până la 35 ani	58	30,0
2	între 35-45 ani	73	38,0
3	între 45-55 ani	25	13,0
4	peste 55 ani	36	36,0
	Total	192	100,0

Structura în funcție de studii:

Nr. d/o	Nivel de calificare	Nr persoane	Pondere în totalul personalului
1	studii superioare	176	91,7
2	studii medii	14	7,3
3	muncitori necalificați	2	1,0
	Total	192	100,0

În anul 2023, **numărul mediu de salariați** constituie 188 de persoane, inclusiv: funcționari- 157 de persoane; muncitori- 18 de persoane și 13 persoane cu contracte temporar suspendate:

Indicatori	Anul 2022	Anul 2022	Modificarea absolută
Efectivul mediu de salariați, inclusiv:	178	188	+7
-funcționari (pers.)	147	157	+7
-muncitori (pers.)	18	18	0
-contracte temp.suspend. (pers.)	13	13	0

III. Informația privind corespunderea situațiilor financiare Standardelor Naționale de Contabilitate

Situațiile financiare prezentate pentru perioada de gestiune 1 ianuarie - 31 decembrie 2023 sunt întocmite în conformitate cu prevederile Standardelor Naționale de Contabilitate, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor al RM nr.118 din 06.08.2013 și reflectă obiectiv informații privind poziția financiară, performanța financiară, modificările capitalului propriu și fluxurilor de numerar ale întreprinderii.

În cadrul situațiilor financiare pentru anul 2023 nu au fost comise abateri de la principiile de bază și caracteristicile calitative prevăzute de SNC. De asemenea, pe parcursul anului de gestiune nu au fost aplicate noi SNC pentru evidența contabilă.

IV. Informația privind politicile contabile adoptate

Politica de contabilitate este elaborată de întreprindere de sine stătător în baza Legii contabilității, Standardelor Naționale de Contabilitate și altor acte normative. Pentru anul 2023 politica de contabilitate a Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a fost aprobată prin Ordinul nr.241 din 28.12.2022, care prevede metodele și procedeele în baza cărora au fost determinați indicatorii situațiilor financiare. Perioada de gestiune coincide cu anul calendaristic. Pe parcursul perioadei de gestiune nu au fost operate modificări în politica de contabilitate.

Situațiile financiare sunt întocmite în conformitate cu prevederile Legii nr. 287/2017 și SNC în vigoare la 31 decembrie 2023. Abateri de la principiile generale și caracteristicile calitative prevăzute în Legea nr. 287/2017 și SNC nu au fost comise.

Indicatorii situațiilor financiare sunt determinați în baza următoarelor metode și procedee, prevăzute în politicile contabile:

- În componența mijloacelor fixe sunt incluse imobilizările corporale transmise în exploatare, valoarea cărora depășește plafonul stabilit de legislație.

- Amortizarea imobilizărilor necorporale și corporale s-a calculat prin metoda liniară începând cu prima zi a lunii, care urmează după luna transmiterii acestora în exploatare.
- Costurile de ieșire a imobilizărilor corporale au fost înregistrate ca cheltuieli cu active imobilizate.
- Contabilitatea stocurilor s-a ținut în expresie cantitativă și valorică.
- Valoarea anvelopelor și acumulatele procurate în anul 2023 separat de mijloacele de transport a fost decontată la costurile/cheltuielile curente în mărime integrală la transmiterea în exploatare.
- În componența obiectelor de mică valoare și scurtă durată sunt incluse bunurile, valoarea unitară a cărora nu depășește plafonul stabilit de legislație.
- Uzura obiectelor de mică valoare și scurtă durată se calculează în mărime de 100% în momentul transmiterii în exploatare.
- Veniturile anticipate sunt decontate la veniturile curente în mărimea cheltuielilor efective cu excepția veniturilor din primirea cu titlu gratuit a imobilizărilor necorporale și corporale amortizabile și stocurile care sunt decontate respectiv pe parcursul duratei de exploatare a obiectului proporțional amortizării calculate și pe măsura ieșirii.
- Veniturile din vânzări cuprind veniturile din comercializarea produselor/mărfurilor, prestarea serviciilor.
- Veniturile din vânzări sunt recunoscute separat pentru fiecare tranzacție.
- Costul vânzărilor cuprinde valoarea contabilă/costul efectiv al mărfurilor/produselor vândute și serviciilor prestate.
- Operațiunile de export/import de active/servicii și alte tranzacții de comerț internațional sunt contabilizate inițial în monedă națională prin aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc la data întocmirii declarației vamale sau Invoice-lui.
- Elementele monetare în valută străină (numerarul, creanțele și datoriile, cu excepția avansurilor acordate și primite pentru procurări/livrări de active și servicii, investițiile financiare, cu excepția acțiunilor și cotelor părți) sunt recalculate în moneda națională la data raportării.

Evidența contabilă la Întreprindere este ținută și organizată distinct, în funcție de genul de activitate, de secția contabilitate condusă de către contabilul șef.

În funcție de particularitățile specifice ale activității Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” efectuarea înregistrărilor contabile și exercitarea controlului asupra acestora sunt separate în trei compartimente: „Mijloace bugetare” – pentru evidența și gestionarea mijloacelor din Bugetul de Stat, incl. Fondul Rutier; „Investiții Străine” – pentru evidența și gestionarea mijloacelor din surse financiare străine și „Autogestiune” – pentru evidența și gestionarea mijloacelor alocate pentru activitatea general administrativă a întreprinderii.

În continuare sunt prezentate informații privind elemente contabile solicitate de Standardele Naționale de Contabilitate, care reflectă aspectul poziției financiare pentru anul de gestiune 2023:

Active imobilizate

Activele imobilizate ale întreprinderii sunt prezentate de: imobilizări necorporale, imobilizări corporale, investiții financiare pe termen lung, creanțe pe termen lung și alte active imobilizate.

- a. **Imobilizări necorporale** reprezintă active nemonetare care nu îmbracă forma materială, identificabilă și controlabilă de întreprindere. Modul și particularitățile acestora sunt definite în S.N.C. „Imobilizările necorporale și corporale”.

Valoarea de bilanț la începutul perioadei este de 3 110 312 lei. La sfârșitul perioadei de gestiune valoarea de bilanț a imobilizărilor necorporale este 3 852 671 lei.

În anul 2023, la compartimentul gestionarea mijloacelor bugetare, au fost înregistrate majorări a imobilizărilor necorporale în curs de execuție, sold la 31.12.2023 este de 3 622 479 lei.

Amortizarea activelor nemateriale se calculează aplicând metoda liniară (uniformă), individual pentru fiecare activ nematerial, ținând cont de durata de utilizare a acestora și a constituit în anul 2023 suma de 84 584 lei. Total amortizarea imobilizărilor necorporale acumulată la 31.12.2023 constituie 1 069 517 lei.

- b. **Imobilizări corporale** constituie active sub formă de imobilizări în curs de execuție, terenuri, mijloace fixe. Recunoașterea imobilizărilor corporale presupune întrunirea mai multor aspecte definitorii, precum: obiectul este identificabil și controlabil, costul de intrare a obiectului poate fi evaluat în mod credibil, se presupune obținerea beneficiilor economice din utilizarea acestuia și proprietățile/particularitățile corespund definiției imobilizărilor corporale. Intrarea imobilizărilor corporale trebuie să fie confirmată de permisiunea conducerii pentru achiziționarea și însușirea dreptului de proprietate care sunt justificate prin contracte și alte documente.

Imobilizări corporale în curs de execuție reprezintă investiții capitale pentru achiziționarea și crearea activelor în curs de execuție cu durata de funcționare utilă mai mare de un an sau până la darea în exploatare. Imobilizările corporale în curs de execuție includ: costul lucrărilor executate echipamente care necesită instalare; echipamente și alte obiecte care nu necesită instalare la care data dării în exploatare nu coincide cu momentul punerii în funcțiune; costul reparațiilor capitale sau modernizării.

La Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” imobilizările corporale în curs de execuție reprezintă preponderent investițiile capitale pentru drumurile naționale până la darea în exploatare. Imobilizările corporale în curs de execuție se contabilizează total cumulativ de la începutul executării lucrărilor de construcție și montaj până la punerea în funcțiune a obiectului respectiv (inclusiv toate cheltuielile și consumurile aferente creării acestora: lucrările de proiectare, elaborare a devizelor, condiții tehnice, e.t.c.).

Sold la începutul perioadei este de 5 374 600 817 lei. La finele perioadei de gestiune, valoarea de bilanț a imobilizărilor corporale în curs de execuție este 5 578 297 815 lei.

Pe parcursul anului de gestiune au avut loc următoarele înscrieri:

- La compartimentul gestionarea mijloacelor bugetare au fost înregistrate următoarele tranzacții:

Costul la 01.01.2023 a imobilizărilor corporale în curs de execuție este de 3 350 745 839 lei, inclusiv 1 966 896 697 lei costul lucrărilor executate conform Programului de reparație a drumurilor publice naționale și Programului de reparație periodică/întreținere a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor care vor fi transmise APL de nivelul I și II.

Majorările costului de intrare a imobilizărilor corporale în curs de execuție pentru anul 2023 este de 1 479 717 995 lei.

Diminuările costului de intrare a imobilizărilor corporale în cursul anului 2023 sunt de 1 718 932 771 lei.

Soldul imobilizărilor corporale în curs de execuție la 31.12.2023 este de 3 111 531 063 lei.

- La compartimentul activității de Autogestiune soldul la începutul perioadei de gestiune a imobilizărilor corporale în curs de execuție constituia 2 615 635 lei. Au fost înregistrate intrări în valoare de 9 457 215 lei, care reprezintă 1 397 466 lei - utilajul și echipamentul pentru dotarea laboratorului de încercări al Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”; 1 115 954 lei – procurarea unui autoturism și trei autoturisme primite cu titlu gratuit; 2 228 441 lei – bunul imobil din str. Sf. Vinere, 16 (în gestiune economică); 1 608 122 lei – bunuri primite de la Î.S. „CRIA” (rezultatul absorbției); 2 612 373 – cheltuieli privind reconstrucția bunului imobil din str. Sf. Vinere, 16; 176 545 lei - procurarea tehnicii de calcul și 62 136 lei – procurarea altor mijloace fixe; 100 018 lei – asamblarea mijloacelor fixe. În funcțiune au fost puse imobilizări în suma de 2 105 159 lei. Ieșirile constituie 26 836 lei imobilizări în curs de execuție moral învechite, care au fost casate. Astfel, soldul în cadrul activității de Autogestiune la 31.12.2023 este 9 784 801 lei.
- La compartimentul Investiții Externe soldul la începutul perioadei este de 2 021 239 343 lei. Pe parcursul perioadei de raportare au avut loc intrări în suma de 1 124 141 177 lei, constituită din valoarea cheltuielilor pentru lucrări de reabilitare și supraveghere tehnică în cadrul Proiectului de Suport al Programului din Sectorul Drumurilor și Proiectului „Reabilitarea drumurilor locale”. Ieșirile constituie 688 398 569 lei - valoarea lucrărilor transmise spre capitalizare în baza proceselor verbale la terminarea lucrărilor. Soldul imobilizărilor corporale în curs de execuție la 31.12.2023 în cadrul activității ce ține de Investiții Externe este de 2 456 981 951 lei.

Terenurile reprezintă imobilizări corporale sub formă de teren aferent drumului public deținute de entitate cu drept de folosință. Valoarea de bilanț a terenurilor la începutul anului de gestiune este de 16 666 242 lei, majorările în decursul anului au constituit 303 015 994 lei. Astfel, la finele perioadei de gestiune, valoarea de bilanț a terenurilor este de 319 682 236 lei.

Mijloace fixe reprezintă imobilizări corporale transmise în exploatare, valoarea unitară a cărora depășește plafonul valoric prevăzut de legislația fiscală. Durata de utilizare a unui obiect de mijloace fixe se determină de către întreprindere, luând în considerare modul de utilizare a obiectului, starea reală a acestuia și uzura fizică preconizată. În anul 2023, au avut loc următoarele modificări:

- La compartimentul gestionarea Mijloacelor Bugetare, în componența contului 123 „Mijloace Fixe Construcții speciale” se includ drumurile publice. În componența drumului, ca obiect de inventar intră: toată lungimea drumului cuprinsă între limitele stabilite, adică de la punctul de începere până la punctul de terminare a lui, inclusiv terasamentul cu consolidările aferente, îmbrăcămintea și amenajările (indicatoare rutiere, etc.) și construcțiile aferente: îngrădirile, deversoarele, podurile cu lungimea de maxim 10 m. Costul de intrare a drumurilor publice la 01.01.2023 a fost de 20 464 367 023 lei, iar amortizarea acumulată la începutul perioadei constituie 8 667 507 342 lei. Valoarea de bilanț constituie 11 796 859 681 lei.

Pe parcursul anului 2023 s-a calculat amortizarea drumurilor publice în mărime de 23639846 lei. Total amortizarea calculată la sfârșitul perioadei de gestiune constituie 9 443954956 lei. Astfel, la 31.12.2023 valoarea de bilanț a drumurilor publice este de 13 215 699 477 lei.

- La compartimentul Autogestiune au avut loc intrări în suma de 4 065 510 lei, care reprezintă procurarea din surse proprii a tehnicii de calcul – 306 934 lei, procurarea utilajului – 2 426 744 lei, procurarea transportului – 1 115 954 lei, alte mijloace fixe – 215 878 lei.

Amortizarea mijloacelor fixe în 2023 a constituit 17 079 238 lei. Astfel, valoarea de bilanț a mijloacelor fixe la sfârșitul perioadei de gestiune este 9 150 838 lei. Ieșirile constituie 1 088 145 lei, care prezintă imobilizări în curs de execuție moral învechite – 113 619 lei, comercializarea autoturismelor în valoarea de 974 526 lei.

Avansuri acordate pentru imobilizări corporale reprezintă suma avansurilor acordate pentru:

- Lucrări de reparație a drumurilor publice naționale din sursele Fondului Rutier, suma de 1 975 910 lei (Mijloace bugetare);
- În cadrul Investițiilor străine, pe parcursul perioadei de raportare au avut loc intrări, ieșiri și diferență de sumă a Avansurilor acordate pentru imobilizări corporale. La începutul anului 2023 valoarea lor era de 386 511 403 lei, iar la 31 decembrie 2023 constituie 506 194 224 lei. Pe parcursul anului au fost rambursate avansuri în sumă de 238 741 198 lei, iar diferența de sumă constituie – 9 122 348 lei.

Investiții financiare pe termen lung reprezintă active sub formă de cote de participare în capitalul social al altor entități în scopul obținerii veniturilor sau altor beneficii economice. Pe parcursul anului s-a depistat imposibilitatea confirmării suma investițiilor financiare în mărime de 197 000 lei, ca aport în capitalul statutar al SRL Star-Plus efectuat de către APA Autodrum.

a. Creanțe pe termen lung și alte active imobilizante

Alte creanțe pe termen lung reprezintă creanțele cu termenul de stingere mai mare de un an și astfel la data de 31.12.2023 suma acestor creanțe la compartimentul Autogestiune este de 7181244 lei, la compartimentul Investiții Străine această sumă constituie 36 319 733 lei, iar la compartimentul gestionarea Mijloacelor Bugetare este de 47 105 955 lei.

Cheltuieli anticipate pe termen lung reprezintă active imobilizate care nu au fost contabilizate în alte conturi ale clasei „Active imobilizate”. Astfel, la data de 01.01.2023 în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare, în debitul acestui cont a fost înregistrată suma de 47 105 955 lei, care reprezintă cheltuieli anticipate pe termen lung pentru servicii juridice de reprezentare în procedura de arbitraj.

Soldul general la 31.12.2022 este de 47 105 955 lei.

Active circulante

Activele circulante ale întreprinderii sunt prezentate de: stocuri, creanțe comerciale și calculate, alte creanțe curente, numerar și alte active circulante.

- a. Stocuri** se recunosc ca active circulante, conform S.N.C. „Stocuri”. Contabilitatea stocurilor se ține în expresie cantitativă și valorică, iar stocurile ieșite se evaluează prin metoda costului mediu ponderat. Stocurile includ:

Materiale și obiecte de mică valoare, reprezintă bunuri care participă direct sau contribuie la procesul de prestare a serviciilor, valoarea unitară a căror nu depășește plafonul stabilit de legislație, indiferent de durata de serviciu sau cu o durată de serviciu nu mai mare de un an, indiferent de valoarea unitară. Pe parcursul perioadei de gestiune au avut loc intrări a materialelor în mărime de 2 623 040 lei (combustibil, materiale pentru laborator, piese de schimb, rechizite pentru birou, hârtia pentru tehnica de birou și alte materiale). Rechizitele de birou, cartușele și alte bunuri similare se decontează direct la costuri și/sau cheltuieli curente în momentul achiziționării lor.

Pe parcursul anului de gestiune au avut loc intrări a obiectelor de mică valoare și scurtă durată în mărime de 513 722 lei (tehnica de calcul, mobilier, tehnica pentru comunicare și alte

obiecte), și echipament pentru testarea materialelor în laborator cu titlu gratuit în valoare de 47334 lei. Astfel, la situația din 31.12.2023, valoarea de bilanț este 1 913 692 lei.

Mărfuri includ bunuri deținute destinate comercializării. În cadrul activității privind Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale” în debitul contului a fost înregistrată suma mărfurilor (materiale de construcție) în valoare de 96 077 lei, care ulterior vor fi utilizate pentru lucrări de reparație a drumurilor.

- b. **Creanțe curente și alte active circulante** reprezintă drepturi ale entității ce decurg din tranzacții anterioare, din stingerea cărora se așteaptă intrări de resurse care încorporează beneficii economice. Creanțele se evaluează la valoarea nominală, inclusiv impozitele și taxele calculate în conformitate cu legislația în vigoare. Stingerea creanțelor se contabilizează ca majorare a numărului, costurilor, cheltuielilor sau diminuarea datoriilor și diminuarea creanțelor. Creanțele se contabilizează în cadrul următoarelor grupe:

Creanțele comerciale reprezintă acea parte a creanțelor care apare în cazul când momentul transmiterii către cumpărători a drepturilor de proprietate asupra produselor, mărfurilor și altor active livrate, precum și cel al prestării de servicii nu coincide cu momentul achitării acestora. La sfârșitul anului 2023 în debitul contului 221 „creanțe comerciale din țară” se înregistrează creanță în sumă de 188 003 lei pentru lemnul de foc vândut.

Alte creanțe curente reprezintă suma creanțelor înregistrate pentru creanțele preliminate, alte avansuri acordate curente și creanțe privind alte operații. Valoarea de bilanț la situația din 01.01.2024 este 1 979 483 lei, inclusiv:

- 827 414 lei - din activitatea de autogestiune.
- 1 152 069 lei – creanțe curente în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare.

Cheltuieli anticipate curente – suma reflectată la sfârșitul anului 2023 este de 48 901 lei:

- La compartimentul Autogestiune au fost înregistrate cheltuieli anticipate curente în valoare de 48 901 lei (asigurarea AORC, abonarea și livrarea publicațiilor periodice, formulare de strictă evidență, servicii de certificare);

Alte active circulante în cadrul activității de Autogestiune au fost înregistrate alte active circulante în valoare de 32 817 lei (anvelope, acumulatoare);

- c. **Numerar** reprezintă mijloace bănești în monedă națională sau valută străină înregistrate în casierie și conturi curente ale întreprinderii. Astfel, la situația din 31.12.2023 la conturile respective a fost înregistrată suma 739 665 385 lei, inclusiv:

- Conturi curente în monedă națională: 26 564 388 lei;
- Conturi curente în valută străină: 445 878 978 lei;
- Alte conturi bancare: 267 222 019 lei.

Capital propriu

Capital propriu include capital social, capital neînregistrat, capital ne vărsat, capital retras, rezerve, profit (pierdere), rezerve din reevaluare și alte elemente ale capitalului propriu.

Soldul la începutul perioadei a capitalului propriu este de 11 830 566 771 lei, iar la 31.12.2023 este de 13 539 765 563 lei.

- a. **Capitalul social și neînregistrat**

Patrimoniul primit de la stat cu drept de proprietate, prime de capital. Constituirea capitalului social se contabilizează în mărimea indicată în actele de constituire ale întreprinderii. Astfel, valoarea capitalului social și suplimentar, conform ordinului nr.134 din 29.05.2013 este stabilit în mărime de 17 082 652 lei.

b. Rezervele

includ capitalul de rezervă, rezervele statutare și alte rezerve. Acestea se constituie pe seama profitului sau altor surse prevăzute de legislație și se utilizează în baza deciziei Consiliului de administrație al întreprinderii.

La data de 31.12.2023, sold final la rezerve este 10 295 499 lei, care include:
în cadrul activității de Autogestiune fondul de dezvoltare - 5 888 328 lei; fondul de consum - 2 040 861 lei; fondul de rezervă - 2 283 717 lei, fondul recompenselor membrilor consiliului de administrație - 30 690 lei, fondul de premiere a conducerii - 32 489 lei, contribuții obligatorii - 11 048 lei, acțiuni de filantropie (binefacere) și sponsorizări - 3 336 lei și alte scopuri - 44 554 lei.

Profitul net al perioadei de gestiune

reprezintă informația privind existența profitului net (pierderii nete) în perioada de gestiune. În activitatea de Autogestiune profitul net înregistrat pentru anul 2023 este de 4 195 138 lei.

c. Rezerve din reevaluare

reprezintă plusurile sau minusurile de valori economice rezultate din reevaluarea activelor. Ele intervin numai în cazul în care creșterea de valoare față de valoarea contabilă anterioară este apreciată ca sigură și durabilă.

În cadrul activității de Autogestiune în urma reevaluării mijloacelor fixe în soldul contului este înregistrată suma de 18 223 lei.

d. Alte elemente de capital propriu

în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare reprezintă surse provenite din Bugetul de Stat, incl. Fondul Rutier și alte surse acordate în baza respectării unor anumitor condiții (subvențiile aferente activelor decontate). Valoarea contabilă a drumurilor publice și a terenurilor la sfârșitul perioadei de gestiune constituie 13 505 994 078 lei.

În activitatea de Autogestiune nu au avut loc mișcări pe cont, iar soldul final fiind de 2 179 973 lei.

Datoriile

datoriile reprezintă obligații actuale ale întreprinderii ce decurg din fapte economice anterioare și prin stingerea cărora se așteaptă să rezulte o diminuare de resurse care încorporează beneficii economice. În funcție de termenul de achitare, datoriile se subdivizează în datorii pe termen lung și curente. Datoria se consideră curentă atunci când ea urmează a fi stinsă în termen de 12 luni de la data raportării. Toate celelalte datorii se clasifică ca datorii pe termen lung.

a. Datorii pe termen lung

înregistrate în bilanțul contabil la situația din 31.12.2023 în mărime de 6 183 576 177 lei, includ:

- Suma finanțărilor și încasărilor cu destinația specială pe termen lung în cadrul activității Proiectului de susținere al Programului în sectorul Drumurilor în sumă de 2 758 549 213 lei, constituită din sursele:
 1. Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare: 2 428 600 086 lei;
 2. Banca Europeană de Investiții: 203 189 226 lei;
 3. IDA Credit Nr. 57470-MD: 82 413 453 lei;
 4. IDA PHRD Grant TF 057793: 12 542 lei;
 5. IDA PPF Q5520-MD/IDA 4283 - MD: 44 205 830 lei;

6. MTID/Grantul Facilitate de Investiții pentru VENPI/2007/019549-MD: 128 076 lei
- alte datorii pe termen lung în valută pentru servicii de supraveghere a lucrărilor în cadrul Proiectului de îmbunătățire a drumurilor locale: 848 086 lei;
 - venituri anticipate pe termen lung: 3 407 248 051 lei.

b. Datorii curente reflectă valoarea datoriilor comerciale, avansuri primite curente, datorii față de personal, datorii față de buget, venituri anticipate curente și alte datorii curente.

Datorii comerciale curente - reprezintă datorii ale întreprinderii față de furnizori privind bunurile și serviciile procurate. Astfel, la situația din 01.01.2024, valoarea datoriilor comerciale este egală cu 466 772 756 lei, inclusiv:

- datorii în cadrul activității de Autogestiune: 2 715 889 lei;
- datorii în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: 166 350 830 lei;
- Datorii în cadrul activității privind Investiții Străine: 297 706 037 lei.

Datorii față de personal - includ datorii salariale (salariul de bază, sporurile, adaosurile, premiile, indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă, etc) formate în luna decembrie 2023. Sold final al datoriilor față de personal este 8 308 066 lei.

Datorii privind asigurările sociale - care la situația din 31.12.2023 au fost înregistrate în sumă de 2 301 992 lei, reprezintă valoarea datoriilor aferente contribuțiilor de asigurare socială de stat obligatorii formate în luna decembrie 2023.

Datorii față de buget, la situația din 31.12.2023 mărimea datoriei este de 2 007 822 lei, ceea ce reprezintă:

- impozit pe venit din activitatea de întreprinzător 1 925 570 lei
- taxa pe valoarea adăugată 18 206 lei;
- impozit pe venit reținut din salariu 4 lei;
- impozitul pe bunurile imobiliare a Bazei de odihnă Automobilist 64 042 lei.

Venituri anticipate curente reflectă:

- în cadrul activității de Autogestiune, valoarea alocațiilor obținute de la îndeplinirea funcției de beneficiar la lucrările de reparație a drumurilor și construcțiilor ingineresti din Fondul Rutier pentru anul 2023, care vor fi decontate la venituri curente în următoarele 12 luni. În bilanțul contabil, soldul la sfârșitul perioadei de gestiune este 10 759 lei;
- în cadrul Proiectelor finanțate din surse externe, valoarea garanțiilor de bună execuție, încasate în urma rezilierii contractelor în cadrul Programului de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova (în valută străină): 86 312 420 lei;

Sold final la data de 31.12.2023 al veniturilor anticipate curente este de 86 323 179 lei.

Alte datorii curente - includ alte datorii preliminate, garanții bancare pentru buna execuție conform contractelor de antrepriză privind prestarea serviciilor și bunurilor. Astfel, sold la sfârșitul perioadei este 160 130 476 lei, inclusiv:

- în cadrul activității de Autogestiune: datorii pentru cotizația de membru sindicală - 26 887 lei, inclusiv arenda oficiilor et. 3,4, garaje, laboratorul de încercări, servicii de paza s.Suruceni și Ialoveni.
- în cadrul activității privind gestionarea Mijloacelor Bugetare: garanții de bună execuție - 7 510 635 lei; garanțiile ofertelor la licitații publice - 5 244 090 lei, garanții de bună execuție din valoarea lucrărilor executate - 48 145 619 lei, datorii calculate curente pentru terenurile procurate de la persoane fizice - 126 953 lei.

- în cadrul Proiectelor finanțate din surse externe Proiectul de Suport din Sectorul Drumurilor din Moldova – 99 076 292 lei, care reprezintă garanții de bună execuție, reținute din fiecare certificat interimar de plată.

Provizioane

În procesul desfășurării activității de întreprinzător, orice entitate este supusă unor riscuri care pot genera cheltuieli (pierderi) neprevăzute. Pentru acoperirea acestor cheltuieli, entitatea poate constitui provizioane. Modul de contabilizare și de impozitare a provizioanelor este reglementat de SNC „Capital propriu și datorii”, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 118/2013, și Codul fiscal.

Pe parcursul anului 2023 Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în cadrul activității de autogestiune au fost formate următoarele provizioane:

- pentru beneficiile angajaților – 6 894 842 lei (concedii anuale);
- pentru impozite – 1 709 089 lei (contribuții de asigurări sociale);
- alte provizioane – 11 791 499 lei (servicii de audit).

Soldul la finele anului de gestiune este de 20 395 430 lei.

V. Analiza veniturilor și cheltuielilor

Analiza veniturilor și cheltuielilor întreprinderii permite examinarea dimensiunii acestora în comparație cu realizările anilor precedenți și obiectivele stabilite în Planul de Venituri și Cheltuieli pentru anul de gestiune. Astfel, în anul de raportare Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” a obținut venituri totale în valoare de 1 340 818 956 lei și a suportat cheltuieli în valoare de 1 334 698 248 lei. Informația detaliată este prezentată în tabelul nr.1.

Tabel 1
lei

Nr. d/o	Indicatori	2022	2023	Abaterea absolută
1	Venituri din vânzări, total	1 157 563	3 405 338	2 247 775
	din care:			
	<i>venituri din vânzarea produselor și mărfurilor</i>	<i>1 088 432</i>	<i>2 758 558</i>	<i>1 670 126</i>
	<i>venituri din prestarea serviciilor</i>	<i>15 661</i>	<i>15 935</i>	<i>274</i>
	<i>venituri din contracte de leasing</i>	<i>53 470</i>	<i>630 845</i>	<i>577 375</i>
2	Alte venituri din activitatea operațională, total	87 454 888	120 657 751	33 202 863
	inclusiv:			
	<i>venituri din gestionarea și îndeplinirea funcției de beneficiar</i>	<i>87 454 888</i>	<i>120 657 751</i>	<i>33 202 863</i>
3	Venituri financiare, total	284 800 579	420 173 716	135 373 137
	din care:			
	<i>venituri aferente ajustărilor de valoare privind investițiile financiare pe termen lung și curente</i>	<i>179 935</i>	<i>303 349 966</i>	<i>303 170 031</i>

	venituri aferente diferențelor de curs valutar și de sumă	284 620 644	116 823 749	-167 796 895
4	Venituri cu active imobilizate și excepționale	681 296 105	796 582 151	115 286 046
	Total venituri	1 054 709 135	1 340 818 956	286 109 821
1	Costul vânzărilor mărfurilor vândute, total din care:	86 583	168 159	81 576
	valoarea contabilă a produselor și mărfurilor vândute	70 922	152 224	81 302
	costul serviciilor prestate și lucrărilor executate terților	15 661	15 935	274
2	Cheltuieli distribuție	137 875	0	-137 875
3	Cheltuieli de administrative	83 236 402	118 170 340	34 933 938
4	Alte cheltuieli din activitatea operațională	146 400	68 517	-77 883
5	Cheltuieli financiare, total	284 798 773	420 172 920	135 374 147
	din care:			
	cheltuieli aferente ajustărilor de valoare privind investițiile financiare pe termen lung și curente	179 935	303 349 966	303 170 031
	cheltuieli aferente diferențelor de curs valutar și de sumă	284 618 838	116 822 954	-167 795 884
6	Cheltuieli cu active imobilizate și excepționale	681 734 769	796 118 312	114 383 543
	Total cheltuieli	1 050 140 802	1 334 698 248	284 557 446

Tabel 2

Indicatorii economico-financiari principali, care conturează situația financiară a întreprinderii pentru anul 2023 sunt:

lei

	Anul 2022	Anul 2023
Venituri	1 054 709 135	1 340 818 856
Cheltuieli	1 050 140 802	1 334 698 248
Profit (pierdere) până la impozitare	4 568 333	6 120 708
Cheltuieli privind impozitul pe venit	2 001 398	1 925 570
Profit net	2 566 935	4 195 138

Informații din situația de profit și pierderi conform înregistrărilor pe compartimente și consolidată pe perioada de gestiune 2023

Tabel 3, lei

Indicatori	Elementele din situațiile de profit și pierdere individuale			Elemente din situația consolidată de profit și pierdere
	Mijloace bugetare	Investiții străine	Autogestiune	
Venituri din vânzări, total			3 405 338	3 405 338
din care:				
<i>venituri din vânzarea produselor și mărfurilor</i>			2 758 558	2 758 558
<i>venituri din prestarea serviciilor și executarea lucrărilor</i>			15 935	15 935
<i>venituri din contracte de leasing</i>			630 845	630 845
Costul vânzărilor mărfurilor vândute	148 198		19 961	168 1593
Profit brut	-148 198		3 385 377	3 405 338
Alte venituri din activitatea operațională	795 478 329		120 657 751	916 136 080
Cheltuieli administrative			118 170 340	118 170 340
Alte cheltuieli din activitatea operațională	795 478 329		68 517	795 546 846
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	-148 198		5 804 271	5 824 232
Venituri financiare, total	303 040 569	116 792 350	312 350	420 145 269
din care:				
<i>venituri aferente ajustărilor de valoare privind investițiile financiare pe termen lung și curente</i>	303 040 569		309 397	303 349 966
<i>venituri aferente diferențelor de curs valutar și de sumă</i>		116 792 350	2 953	116 795 303
Cheltuieli financiare, total		116 792 350	311 554	117 103 904
din care:				
<i>cheltuieli aferente ajustărilor de valoare privind investițiile financiare pe termen lung și curente</i>			309 397	309 397
<i>cheltuieli aferente ieșirii investițiilor financiare</i>				
<i>cheltuieli aferente diferențelor de curs valutar și de sumă</i>		116 792 350	2 157	116 794 507
Rezultatul: profit (pierdere) financiar(ă)	303 040 569	0	796	303 041 365
Venituri cu active imobilizate și excepționale	776 974 973	19 259 263	347 915	796 582 151
Cheltuieli cu active imobilizate și excepționale	776 826 775	19 259 263	32 274	796 118 312

Rezultatul din operațiuni cu active imobilizante și excepționale: profit (pierdere)	148 198	0	315 641	463 839
Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	303 188 767	0	316 437	303 505 204
Profit (pierdere) până la impozitare	303 040 569	0	6 120 708	309 329 436
Cheltuieli privind impozitul pe venit			1 925 570	1 925 570
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	0		4 195 138	307 403 866

Analiza activelor

Situația activelor întreprinderii pentru perioada de raportare este prezentată în tabelul nr.3. Așadar, la sfârșitul perioadei de gestiune se observă creșterea valorii totale a activelor cu 1 990 545 134 lei comparativ cu începutul perioadei de gestiune. Factorii care au contribuit la rezultatul respectiv sunt: majorarea valorii activelor imobilizate și a stocurilor. Informația detaliată este prezentată în tabelul nr.4:

Tabel 4

Nr. d/o	Categorია de active	La începutul perioadei de gestiune		La sfârșitul perioadei de gestiune	
		Suma, lei	Cota, %	Suma, lei	Cota, %
1.	Active imobilizate, inclusiv:	17 690 400 424	95,73	19 725 657 103	96,37
	Imobilizări necorporale, total	3 110 312	0,02	3 852 671	0,02
	<i>imobilizări necorporale în curs de execuție</i>	2 997 836	0,02	3 622 479	0,02
	<i>imobilizări necorporale în exploatare</i>	112 476	0,00	230 192	0,00
	Imobilizări corporale, total	17 628 365 640	95,40	19 631 000 500	95,90
	<i>imobilizări corporale în curs de execuție</i>	5 374 600 817	29,08	5 578 297 815	27,25
	<i>terenuri</i>	16 666 242	0,09	319 682 236	1,56
	<i>mijloace fixe</i>	11 804 033 184	63,88	13 224 850 315	64,61
	<i>avansuri acordate pentru imobilizări corporale</i>	433 065 397	2,34	508 170 134	2,48
	Investiții financiare pe termen lung, total	197 000	0,00	197 000	0,00
	<i>investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate</i>	0	0,00	0	0,00
	<i>investiții financiare pe termen lung în părți afiliate</i>	197 000	0,00	197 000	0,00
	Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate, total	58 727 472	0,32	90 606 932	0,44
	<i>alte creanțe pe termen lung</i>	9 028 221	0,05	43 500 977	0,21
	<i>cheltuieli anticipate pe termen lung</i>	49 699 251	0,27	47 105 955	0,23
2.	Active circulante, inclusiv:	788 635 903	4,27	743 924 358	6,82
	Stocuri, total	2 234 371	0,01	2 009 769	0,01

<i>materiale și obiecte de mica valoare și scurtă durată</i>	2 138 294	0,00	1 913 692	0,01
<i>produse și mărfuri</i>	96 077	0,00	96 077	0,00
Creanțe curente și alte active circulante, total	6 940 702	0,00	2 249 204	0,01
Creanțe comerciale curente	274 276	0,00	188 003	0,00
Creanțe ale părților afiliate	0	0,00	0	0,00
Creanțe ale bugetului	284 542	0,00	0	0,00
Creanțe ale personalului	0	0,00	0	0,00
Alte creanțe curente	6 310 501	0,03	1 979 483	0,01
Cheltuieli anticipate curente	25 687	0,0	48 901	0,00
Alte active circulante	45 696	0,00	32 817	0,00
Numerar și documente bănești	779 460 830	4,22	739 665 385	3,61
TOTAL ACTIVE	18 479 036 327	100,00	20 469 581 461	100,00

Analiza surselor de finanțare

Analiza surselor de formare a activelor întreprinderii pornește de la aprecierea generală a structurii pasivelor. Structura pasivelor pentru anul 2022-2023 este prezentată în tabelul nr. 5:

Tabel 5

Categorii de surse de finanțare	Existente la 31.12.2022		Existente la 31.12.2023	
	Suma, lei	Pondere, %	Suma, lei	Pondere, %
Capital propriu	11 830 566 771	64,02	13 539 765 563	66,15
Datorii pe termen lung	6 101 551 382	33,02	6 183 576 177	30,21
Datorii curente	535 858 924	2,90	725 844 291	3,55
Provizioane	11 059 250	0,06	20 395 430	0,10
Total	18 479 036 327	100,00	20 469 581 461	100,00

Pentru analiza surselor de finanțare a activelor sunt calculați coeficienți ai structurii capitalului, care sunt prezentate desfășurat în tabel nr.6:

Tabel 6

Denumirea coeficientului	Formula de calcul	La începutul anului	La sfârșitul anului
Coeficientul de autonomie	Capital propriu/ Total pasive	0,64	0,66
Coeficientul de atragere a surselor împrumutate	1- coeficient de autonomie	0,36	0,34
Coeficientul corelației dintre sursele împrumutate și proprii	Datorii pe termen lung+scurt/ Capital propriu	0,56	0,51
Rata solvabilității generale	Total active/ Datorii pe termen lung+scurt	0,01	0,01

Rata generală de acoperire a capitalului propriu	Total pasive/ Capital propriu	1,56	1,51
--	----------------------------------	------	------

Datele tabelului nr. 6 atestă un nivel mai scăzut al independenței financiare a întreprinderii față de sursele împrumutate atrase comparativ cu anul precedent. Această concluzie rezultă din faptul că în structura pasivelor prevalează datoriile pe termen lung și scurt asupra sursele proprii de finanțare.

Analiza nivelului de lichiditate și fluxurilor de numerar

Analiza lichidității reprezintă un moment foarte important în procesul de apreciere a situației financiare a întreprinderii, întrucât aceasta denotă posibilitatea întreprinderii de a-și onora obligațiile de plată la termenele scadente. În tabelul nr. 7 este prezentată informația privind nivelul și evoluția coeficienților lichidității în baza datelor din Bilanțul contabil pentru anii 2022 și 2023.

Tabel nr. 7

Denumirea coeficientului	Calcul		Intervalul optim
	La în. anului	La sf. anului	
Lichiditatea curentă	1,47	1,02	1-2,5
Lichiditatea intermediară	1,47	1,02	>0,7
Lichiditatea absolută	1,45	1,02	>0,2

Fluxurile de numerar reprezintă încasările și plățile mijloacelor bănești efectuate în cursul perioadei de gestiune. Analiza structurală a acestora oferă informații detaliate cu privire la proveniența încasărilor și utilizarea mijloacelor bănești încasate. În tabelul nr. 8 este prezentată componența fluxurilor de numerar din Situațiile Financiare pentru anii 2022 și 2023 al Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”.

Tabel 8

Fluxurile de numerar	Perioada precedentă		Perioada raportată	
	Suma, lei	Cota, %	Suma, lei	Cota, %
Încasări bănești				
1. Încasări din vânzări	993 873	0,06	3 814 020	0,16
2. Alte încasări din activitatea operațională	1 665 434 248	99,94	2 346 473 540	99,82
3. Încasări din vânzarea activelor imobilizate	81 180	0,00	338 871	0,01
4. Alte încasări din activitatea de investiții	0	0,00	0	0,00
5. Alte încasări din activitatea financiară	0	0,00	0	0,00
<i>Total încasări bănești</i>	<i>1 666 509 301</i>	<i>100</i>	<i>2 350 626 431</i>	<i>100</i>
Plăți bănești				
1. Plăți pentru stocuri și servicii procurate	1 536 541 558	58,88	2 172 016 851	84,98
2. Plăți către angajați și organe de asigurare socială și medicală	55 124 979	2,11	86 148 941	3,37
3. Plata impozitului pe venit	100 000	0,00	1 620 381	0,06
4. Alte plăți din activitatea operațională	69 009 392	2,64	35 815 125	1,40

5. Plăți aferente intrărilor de active imobilizate	948 827 900	36,36	260 193 006	10,18
6. Defalcări achitate	0	0,00	0	0,00
<i>Total plăți bănești</i>	<i>2 609 603 829</i>	<i>100</i>	<i>2 555 794 304</i>	<i>100</i>

Din datele tabelului nr.8 rezultă că valoarea încasărilor bănești în perioada de raportare s-a majorat cu 684 117,1 mii lei comparativ cu anul precedent. Totodată, este de menționat că elementul formator principal al fluxului de numerar în cadrul întreprinderii îl reprezintă alte încasări din activitatea operațională. Prin intermediul acestui element de numerar au fost obținute 99,94% de încasări realizate în anul precedent și 99,92% în anul de raportare, valoarea acestui indicator s-a majorat cu 681 039,3 mii lei față de anul 2022. În cadrul volumului de plăți realizate în anul de gestiune se observă o diminuare de 688 634,9 mii lei comparativ cu anul 2022. Componenta plăților de numerar este preponderent stabilă, cu predominarea plăților pentru stocuri și servicii procurate 58,88% din totalul plăților pentru anul 2022 și 84,98% pentru anul de gestiune și a plăților aferente intrărilor de active imobilizate în anul 2022 în mărime de 36,36% din total, iar în 2023 de 10,18%.

VI. Evenimente ulterioare

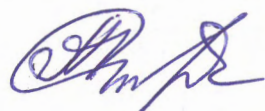
Evenimente ulterioare care conduc la ajustarea situațiilor financiare pe anul 2023 nu au avut loc.

Director general interimar

Sergiu Bejan

Contabilă șefă

Angela Efremov